

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik minden héten egyszer szombaton, egy íven.	SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KOLLÉGIUM Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.	Előfizetési ár: félévre 14000 korona. Egyes számára 100 kor.
--	--	--

A biblia.

Korunk azok közé az időszakok közé tartozik, amelyiket a történelem a hanyatlás végső periodusának fog minősíteni. Ezt a nézetet nemcsak az erősíti, amit egyik külföldi nagy püspök mondott, hogy tudniillik Európa túl van a zenitjén s nemcsak általánossá válni kezdő közérzet az, hogy a földi világkormányzás túlsúlya kezd Angliából áttolódni Amerikába, hanem ezektől eltekintve, tisztán történelmi ismerettel nézve a világfolyását, meglepő hasonlatosságokra találunk a hanyatló görög, vagy római birodalom köz- és magánélete, meg a mi mai viszonyaink között.

Nem akarok most párhuzamot vonni minden vonalon. Aki ismeri a történelmet, az magától is megteheti, sőt valószínűleg már meg is tette; aki pedig nem ismeri, annak bőségesebb illusztrációval kellene szolgálnom, mint amennyit Lapunk terjedelme megenged. Így csak egyetlen jelenségre mutatok rá: Korunk felületes. Nem kell a mai embernek a tömör, masszív, egyszerű; többre becsüli a cifrát, divatost, mutatóst. A mai kor ipara nincs arra berendezkedve, hogy maradandót alkosson. A gyárak a napi szükségletek kielégítésére néhány napig, esetleg hónapig tartó tárgyakat készítenek, amik ha tönkre mennek, aránylag olcsón lehet helyettesíteni másikat, szintén rövid életűt. Jól esik elbűszkélkedni antik műtárgyakkal, hogy ez még a nagyszüleinkké, vagy dédszüleinkké voltak, arra azonban nem gondolunk, hogy van-e olyan használható cikk tulajdonunkban, amelyik csak egy félszázadot is megér. Sőt ma már annyira jutottunk, hogy házak épülnek azzal a számítással, hogy kilencven év alatt teljesen elnyövik, újat kell helyibe emelni.

Korunk nem rendezkedik be százados alkotásokra. Nem számol a holnappal s a holnap sem számol velünk.

Am ellentétek összetétele lévén, nemcsak múltó por, hanem lélek is: vágyunk a maradandóság után, szeretjük azt, ami tartós és bizonyos tisztelettel veszünk körül mindent, aki, vagy ami hosszabb múltra tekint vissza. Csak azt nem akarjuk respektálni, hogy miért nem mó-

dosít a megjelenési formáján, miért nem változtat lényegén, miért annyira ugyanaz s miért annyira egyszerű? Úgy akarnák sokan, hogy minden régi korszerű legyen, legyen rajta a ma bélyege, nem pedig a régi egyszerűség egyhangúsága. Balgatag, divatos elcsuszamlása a gondolkodásnak. Mi lenne, ha a só megváltoztatná formáját, ízét, színét, hogy alkalmazkodjék az étel színéhez? Mi lenne, ha felcserélné alakját a víz és másnemű rendeltetés kielégítését vállalná a szervezetben? Zűrzavar lenne az eredmény, amint hogy botorság az alapja az efféle kívánságoknak.

Amint Isten örök rendelése szerint nem változik meg a só, a víz és sok más egyéb, ami természetű életünket táplálja, éppúgy megmaradt s megmarad egyszerűségében lelki életünk táplálója, a biblia is. Manapság sokféle új ételt találnak ki az ingyencek kielégítésére, ám ezeknek ízeit és egészséges romlatlanságát a régi só adja: éppenny a mai kúszált modern világban rengeteg sok világnézet keletkezik, sok elmélet tülekedik, tömértelen ember vetekedik, de csak az marad meg, amelyikben van az élet savából, amely meg nem ízetlenül.

Ezt a sót, az evangéliom megtartó savát, sokan nem akarják bevenni, elfogadni ma sem. Nem pedig azért, mert annak egyszerűsége helyett modernséget, tömör igazsága helyett divatos tant várnak. Megismétlődik a Naámán gondolkodás módja. Ez a bélpoklos szirus főember elment Elizeushoz, hogy gyógyítsa meg. „És küldje Elizeus követet öhozá, mondván: Menj el és fürödj meg hétszer a Jordánban és megújul a te tested és megtisztulsz. Akkor megharagudék Naámán és elment és így szólt: Íme én azt gondoltam, hogy kijő hozzám, és előállván, segítségül hívja az Úrnak, az ő Istenének nevét és kezével megilleti a beteg helyeket és úgy gyógyítja meg a kiütést. Avagy nem jobbak-e Damaskus folyóvizei Izrael minden vizeinél? Avagy nem fürödhetném-e meg azokban, hogy megtisztuljak? Ilyen módon megfordulván, nagy haraggal elment. De hozzá menének az ő szolgálói és szólanak neki, mondván: Atyám, ha valami nagy dolgot mondott volna e próféta neked, avagy nem tetted volna-e meg? Mennyivel inkább,

amikor csak azt mondja, hogy fürödj meg és megisztulsz? Beméne ezért a Jordánba és belemeríté magát abba hétszer az Isten emberének beszéde szerint és megújult az ő teste és megtisztult”.

Ha valami csodálatos technikai találmányt, orvosi műveletet, szenzációs világnézetet, új hitrendszert kívánna korunktól az Úr, minden erőnkkel rajta volnánk a megvalósításán; de csak azt kívánja, hogy hallgassuk igéjét s cselekedjünk aszerint. Lelkünk megmentése és megtartása végett, korunk megújítására vegyük elő, olvassuk az öreg, egyszerű szentírást, amely maradandó, örök.

sk.

Tárca

Ambruzs, az ösdiák.¹

Magyar kálvinista diákság!
Az ösöd, Ambruzs Debrecenben,
Kíröl öreg írások szólnak
Határán mesének, valónak,
Úgy ezerötszázhatvanegyben.

Tihanyi uram volt a rektor.
Beállít hozzá egy szép napon
Nagy szál legény, termetre délceg.
„Uram! én studiosus lések,
S magisterül szívvel hallgatom“.

Nézi a rektor mosolyogva,
Ilyen derék fiút ritkán lát.
Ember lesz ebből pallérozva,
S a lelke burkát kihámozva.
„Domine! jól van, fölveszem hát!“

„Mi a neve, jegyezze itt be!“
Neki dül, egy kissé morosus.
Az írás még nem mestersége,
De sikerül leírni végre:
„Ambrosius sum studiosus“.

Ambruzs diák elkezd tanulni.
Az esze fog, mint a beretva.
Memoriája csuda éles,
S a dialektikája fényes,
Így megy előre a magasba.

Hangját kedveli egész város,
Gyönyörűen tud recordálni.²

¹ Eddig a legrégebb kálvinista diáknak tartottuk *Nogheri*, vagy helyesen *Nyögéri Jánost*, aki az 1588-ban kezdődő debreceni iskolai katalógusban elsőnek van beírva s akiről épezéért így énekelt a poéta: „Deákoknak őse, Nogheri!“ Az 1588 előtti időből sem a pataki, sem a pápai kollégiumok, mint legrégebbi tanintézetek, nem tudnak felmutatni név szerint tanulókat. Debrecen város levéltárában azonban egy Nyögérinél jóval régebb kálvinista diákra akadtam, Ambrosius (Ambruzs) személyében az 1560-as évek elején. Ez a körülmény adott nekem impulzust a vers megírására. S. Sz. J.

² Élelemért a városban szertéjára énekelni.

A coquiáért sorba járva,
Énekel és kér házról-házra,
S bizony, nehéz tőle megválni.

„Date panem et cibum, date!“
Hangzik kérő szava esdően.
„Nesze fiam! eszem a lelked,
Így csak angyalok énekelnek“.
S eledel van naponként bőven.

Hódító, szép dalának árja
Ha multságokban megindul,
Zendül ajkán sok diáknóta,
Az is, mi szól rég idő óta,
Hogy: „Gaudeamus igitur!“

Temetéseknél hangja reszket,
Sírni kell, ha fel-felzokogja:
„Az emberélet csak arasznyi,
Meddig tart, óh, nem tudjuk azt mi,
Ráfú az Úr s hamar kioltja“.

De legszebb, amikor rákezd
Az ősi Szent András templomban:
„Téged Úristen mi imádunk,
Atya, Fiú, Szentlelket áldunk“.
S a szív is száll az égbe nyomban.

Ambruzs diák a bölcsességben
Olyan lesz, mint egy híres mágusz.
Most már írhatja tudós névvel,
S mondhatja méltó büszkeséggel:
„Ambrosius sum litteratus“.

Vitatkozásban a legelső,
Remek minden collatioja.³
Elméje fel, magasba röppen
Arab, zsidó, latin, görögben,
S a filozófiát is rója.

Készül immár tovább tanulni
Külföldi akadémiára,
Hol a tudást tölcserrel mérik,
S tiszta, igaz hittel tetézik,
Ama híres Wittenbergába...

... S ekkor... rémítő csapás zúdul
Mezőben épült Debrecenre.
Ezerötszázban s hatvannegyben
Egy nyári, szép vasárnap épen
Tűz terjed az egész papszerre.

Elhamvad templom, papház, schola,
Leomlanak torony s harangok.
A láng nem alszik, újra éled,
Dül, pusztit az istenítélet,
Hiába fék s könyörgő hangok...

... A tűz után a síró város
Hogy a romokat felkutatja,
Ah! jobb nem szólni, kincsről, kárról,
Égett emberről és marháról,
Amit borzadva lel alatta.

³ Adjatok kenyeret és ételt, adjatok! Luther is ezzel a kérelemmel járt házról-házra Eisenachban.

⁴ Előadás önképzőkör-féle tanulmányi összejöveteleken.

A scholában, hol semmivé lett
Bibliotheca, classis, coetus,
Erasmus bibliáját védve,
Holtan fekszik, félig megégve
Ambrosius, a litteratus.

S. Szabó József.

Közélet

Harangavatás Kéken.

A háború alatt a kéki gyülekezetnek elvittek a nagyobbik harangját. Az oláh megszállástól való felszabadulás után a hívek első gondja volt, hogy a régi harangot újjal pótolják. Am az új harang, amelyet 1922-ben adtak át rendeltetésének, nem volt megfelelő, nem vált be, mert a hangja nem volt csengő. Így a gyülekezet az egyéb fogyatékossgal is bíró harangot levette és helyébe újat önttetve, azt folyó hó 11-én szűk körben, de ünnepélyes keretek között felavatta.

Az új harang a régivel együtt délelőtt 11 órára hívta össze a buzgó lelkeket, akik lelkes odaadással énekelték az énekeket, melyek után Kovács Lajos felsőszabolcsi esperes az úrasztala mellől mondott ékes és tartalmas harangavató beszédet, valamint áhítatos és lélekből fakadó imádságot. Az ifjúsági énekkar kellemes éneke után Dr. Erdős Károly prédikált, buzdítván az atyafiakat az Isten iránt való háládatosságból fakadó áldozatkésztségre. Alkalmi vonatkozású záróimádsággal végződött a délelőtti istentisztelet. Délben Szepsy József helybeli lelkipásztornál volt izletes ebéd a vidéki vendégek számára.

Délután három órakor a gyülekezeti és karének után Kiss Pál tiszarádi lelkipásztor magyarázott bibliát nagy tüzzel és maradandó hatással. A gyülekezeti záróének után Kovács Lajos esperes tartott közvetlen, megnyerő és mintaszerű vasárnapi iskolát a templomban az érdeklődő szülők jelenlétében és örömeire. Ez az előadás megtörte az utat a vasárnapi iskola sikeres bevezetéséhez.

A harmonikusan eltöltött és lelki áldásokban gazdag napot a tisztán csengő esti harangszó rekesztette be. Az ünnepség rendezésében a tanítók mellett fáradhatatlan volt a lelkipásztor és felesége.

Érdekes statisztika.

— A bibliai kritika törekvései számokban. —

Dr. C. Gregory, wesleyanus teológus kiszámította, hogy az egyes bibliai könyvekről mennyi különféle theoria merült fel az idők folyamán. Így a *Genesis*-ről 16, az *Exodus*-ról 13, *Leviticus*-ról 22, *Numeri*-ről 8, *Deuteronomium*-ról 17, tehát a *Mózes* 5 könyvéről összesen 76 különféle elmélet. *Józsua* könyvéről 10, *Bírák* könyvéről 7, *Rúth* könyvéről 4, *Sámuel* könyvéről 20, *Királyok* köny-

véről 24, *Krónikák* könyvéről 17, *Esdrás* könyvéről 14, *Nehémiás* könyvéről 11, *Eszter* könyvéről 6, így a történeti könyvekről összesen 116.

Jób könyvéről 26, *Zsoltárokról* 19, *Példabeszédek*ről 24, *Predikátor* könyvéről 21, *Enek énekéről* 18, tehát a költői könyvekről összesen 108.

Ézsaiás könyvéről 27, *Jeremiásról* 10, *Ezékieléről* 15, *Dánieléről* 22, a nagypróféták könyvei összesen 98, *Hóseásról* 13, *Amosról* 15, *Jóelről* 18, *Abdiásról* 9, *Jónásról* 14, *Mikeásról* 12, *Náhumról* 10, *Habakukéről* 13, *Zofoniásról* 9, *Haggeuséről* 6, *Zakariásról* 14, *Malakiásról* 11, szóval, a kis proféták könyveiről összesen 144. Az *Ótestamentum* összes könyveiről tehát 539 theoria együttvéve.

Az *Újtestamentum* egyes könyveiről alkotott elméletek éppen úgy számosak. *Mátéről* van 7, *Márkról* 10, *Lukácsról* 9, *Jánosról* 14, az evangéliomokról. összesen 41.

Cselekedetek könyvéről 12, *Római* levélről 15, *Korinthusi* levelekről 18, *Galgata*-levélről 11, *Efézusiról* 8, *Filippibeli*ekhez írt levélről 8, *Kolosseiről* 12, *Thessalonikabeli*ekhez írt levelekről 9, *Timotheushoz* írt levélről 12, *Titushoz* 6. *Filemonhoz* 4, a *Zsidókhoz* írt levélről 8; *Pál* leveleiről összesen 111. *Jakab* leveléről 5, *Péter* 7, *János* 13, *Judás* 7, *Jelenések* 12, összesen 44.

Az *Újtestamentum* könyveiről összesen 208. Hozzávéve az *Ótestamentum* könyveiről elhangzott 539 különféle elméletet, összesen 747 elmélet hangzott el a Bibliakönyvekről 1850 óta.

Ezen 747 nézet közül, mondja Gregory, 603 már teljesen elavult, a többi 144 pedig a megsemmisülés stádiumában van. (A *Kálvinista Szemléből*.)

Külföld

Apróságok amerikai egyházi lapokból.

A prédikátoroknak.

Dr. King a következő tanácsokat adja a prédikátoroknak: „Ne mentegetőzzél”. Ha van az Úrtól üzeneted, mondd el; ha nincs, maradj békén. A bevezető rész a beszédedben rövid legyen. Add a töled telhető legjobbat s hagyd abba, mielőtt prózai lennél. Az ebéd előtt ne rontsd el az étvágyat túlsok híg levessel. Hagyd magadat kívül a szószéken, Jézust engedd oda. Vedd az evangéliomot és megvéd téged az Úr. Ne jöjj tűzbe igen hamar. Sok víz megállítja a malomkereket és a sok szóba belefúl az értelem. Üres edénnyel lehet a legnagyobb lármát csinálni. A puska nem lő. A mennydörgés ártalmatlan, a villám sújt. Ne korhold a népet. Ne élj vissza azokkal, akik templomba járnak, ama lusták miatt, akik elmaradnak. Használd fel az időt azokkal, akik figyelmeznak és a többiek tudomást szereznek erről s elmennek megnézni, mi történik ott.

Statiztika.

Az 1923-ban megtartott vallási népszámlálás szerint az Észak-amerikai Egyesült Államokban szép fejlődést mutat a keresztyénség és az egyházak előhaladása. Az 1923-ik évben Dr. Carroll kimutatása szerint a lelkipásztorok száma 2733-mal, az egyházaké 2884-gyel, a konfirmáltaké 680,015-tel gyarapodott. A különböző vallásfelekezetekhez tartozók száma most 45.457,366, a templomok száma 237,404, a lelkipásztoroké 206.843. Az egyháztagok gyarapodásából az evangéliumi egyházakra 493,161 jut, akiknek így teljes számuk 27.812,898. A legnagyobb csoportok (mindenütt csak a konfirmált egyháztagot számítva): 8.622,838 methodista, most konfirmált 37,683; baptista 8.237,021, konfirmált 192,520; lutheránus 2.465,481, konfirmált 22,825; presbiterian 2.462,557, konfirmált 61,290; Krisztus tanítványai 1.621,203, konfirmált 68,490; protestáns episzkopális 1.140,076, konfirmált 10,463; reformed 532,700, konfirmált 10,539.

Ellentét.

Egy newyorki templom ajtajának tetején be volt vésvé: „Mennybe vezető kapu“ s alól olvasható volt a jelzés: „Nyáron zárva“.

Nem mindegy, hogy kicsoda?

Egy alkalommal Dr. Jowett J. H. a brit szigetek nem rég elhalt egyik legnagyobb egyházi szónoka egy kis faluban üdült s vasárnap elment a templomba, ahova az istentisztelet idejére nem érkezett meg a lelkész. Rövid tanácskozás után a gyülekezet vezetői felkérték az ismeretlen, de kiválóan látszó férfit az istentisztelet vezetésére. Jowett nem vonakodott, hanem szószékre lépve elmondotta azt a hatalmas beszédet, amelyet nagy lelki épüléssel hallgatott meg a birminghami sokaság egy héttel előbb. A beszéd teljesen érintetlenül hagyta a falusi gyülekezetet. Nehány nappal később, mikor megtudták a faluban, hogy kicsoda Jowett, küldöttség kérte fel, hogy a legközelebbi vasárnap predikáljon nekik ismét. „De hiszen a múlt vasárnap szolgáltam — szolt Jowett — s úgy gondolom, hogy nem szívesen hallgatnak“. „Hja, kérem, — volt a válasz — akkor még nem tudtuk, kicsoda az úr!“

Irodalmi szemle

Útmutató a bibliakörök vezetésére. Írta Dr. Vass Vince, pápai református theol. akad. tanár. Kiadta a Magyar Traktátus Társaság. 1924. 16°, 111 lap. — Ez a könyv egyike a hitélet ébresztését munkáló legjobb könyveknek. Ma, amikor minden inog, amikor a háború kavargása után még mindig zavaros az emberek világnézete, nagyon sokan érzik, vagy legalább sejtik, hogy ha volna valami szilárd pont, amelyen megállhatnának, akkor tisztánlátásukat rögtön visszanyernék. Vannak olyanok is többen, akik meg

vannak győződve affelől, hogy az új korszak legtermészetesebb és legbizonyosabb jegecesedési pontja a biblia, de sem magok nem tudnak eljutni annak megismerési módjához, sem másokat nem tudnak elvezetni az örök forrás kútfejéhez. Ez a kis könyv azért megbecsülhetetlen, mert közérthető nyelven, alapos tanulmányozás után, tulajdon tapasztalatokra hivatkozva, meggyőző erővel adja mindazt, amit a bibliakörrel tudni kell, s a bibliakörök megvalósítása érdekében tenni szükséges. A könyvben benne van a szerző egyénisége, elannyira, hogy akik ismerjük a konferenciákról az ő lelkes, eleven előadó készségét, a sorok olvasása közben halljuk is meggyőződéstől áthatott szavainak csendését. A könyv egyes fejezetei: Vissza a forráshoz (3-6); A bibliatanulmányozó körök története (7-29); A bibliakörök haszna (30-35); Ellenvetések (36-47); Előkészítés, hely, idő (48-52); A bibliakör célja és anyaga (53-55); A bibliakör vezetője (56-62); A bibliaóra menete (63-85); Vezérfonal néhány zsoltár bibliaköri tanulmányozásához (86-110); mind teljesen kimerítik a címben foglalt témát úgy, hogy mindegyik után érzi az olvasó, hogy ismeretekben gyarapodva, mehet a további kérdés taglalásába s viszont az utolsó fejezet után nincs más választás, mint az: magam is szervezek és vezetek bibliakört Isten segédelmével. Amikor e kis könyvet, amelynek alapára 2 K, melegen ajánljuk lelkipásztortársaink figyelmébe, őszintén kívánjuk, hogy az ennek nyomán fakadó munka legyen Isten dicsőségét szolgáló.

Különfélék

A tanárság köréből. A református tanárságot újabban rendkívül felizgatta a miniszterium köréből kiszivárgott azon hír, hogy a kormány az állami tanárok statusrendezésével egyidejűleg nem hajlandó a nem állami tanárok státusát is rendezni. Az állami tanárok státusát akként rendezte, hogy 5%-át bevitte az V-ik, 25%-át a VI-ik, 25%-át a VII-ik, 25-öt a VIII-ik fizetési osztályba s ilymódon a IX. osztályban 20% maradt. Ettől a minimális fizetésemeléstől akarja a kormány a nem állami, első renden református tanárokat megfosztani, mert hiszen a nem állami tanárok legnagyobb kontingensét a református tanárok teszik. Ebben az ügyben a református tanáregyesület elnöke 3 igazgatóval személyesen járt a közoktatásügyi miniszteriumban, valamint az egyetemes konventi tanács is megtette a szükséges lépéseket. 1906 óta a gr. Apponyi Albert által szabályrendeletileg kimondott egyenlő elbánás elve alapján a nem állami tanárok fizetését az állam személyi pótlékokkal mindenkor az állami tanárok javadalmának színvonalán tartotta, annál érzékenyebben sújtaná most őket a kormánynak elhíresztelt rideg eljárása. — Az Országos Református

Tanáregyesületnek f. év június 11-én Kiskunhalason tartandó közgyűlésen ezt is szóvá teszi az egyik előadó, *Elekes Imre*, sárospataki tanár, aki „Református iskoláink és az állam” címmel tart felolvasást. A másik felolvasó *Gulyás Sándor* halasi tanár, a magyar protestantizmusnak és iskoláinak az a lekicsinylését és bántó átértékelését tárgyalja, amely legújabbban egyes ultramontan katolikusok részéről történik. Mindkét tárgyban hatalmas gyűjtemény van felhalmozva s így bizonyos, hogy ezek nagyszámú tanárságot fognak a gyűlésre vonzani, melyre egyébként a halasi református egyház és Halas városa is a legnagyobb vendégszeretettel várja a kálvinista tanárokat.

Alapítványok és adományok. Válságos körülmények közé jutott iskoláinkat a megértő nagyközönség és hálás tanítványok kifogyhatatlan áldozatkészsége támogatja. A debreceni református főgimnázium növendékei részére most legújabbban *Kecskeméthy M. Lajos* tanár 1 millió, dr. *Rácz Lajos* mezőgazdasági kamarai igazgató 1 millió, *Pap János* nyug. tanító (De-recske) félmillió alapítványt tett. Nagy összegű a „Barcza József tanulótársai alapítvány” is, mely részvényekben van. A tanulók pályaműveinek díjazására *Török Barna* üzletvezető 6 dollárt, *Hartstein Nándor* földbirtokos 450,000 koronát adományozott. Kisebb, 100 ezres adományokkal is többen sietnek a főgimnázium segélyezésére.

Érettségi elnökök és kormányképviselők a tiszántúli református egyházkerület középiskoláiban a júniusi érettségi vizsgálatokon. Debreceni főgimnázium: elnök dr. Pokoly József egyetemi tanár, kormányképviselő Vasady Balogh György budapesti állami főgimnáziumi tanár, nemzetgyűlési képviselő. Leánygimnáziumi elnök dr. Lencz Géza egyetemi tanár, kormányképviselő dr. Pap Károly egyetemi tanár. Békési főgimnázium: elnök dr. Dóczy Imre, kormányképviselő Bakó József nagykőrösi lelkes, volt országgyűlési képviselő. Hajdúböszörményi főgimnázium: elnök dr. Dóczy Imre, kormányképviselő Kiss Ferenc egyetemi tanár. Hajdúnánási főgimnázium: elnök dr. Erdős József egyetemi tanár, kormányképviselő dr. Maday Gyula budapesti főgimnáziumi tanár, nemzetgyűlési képviselő. Hódmezővásárhelyi főgimnázium: elnök dr. Baltazar Dezső püspök, kormányképviselő dr. Bartók György egyetemi tanár. Karcagi főgimnázium: elnök dr. Pap Károly egyetemi tanár, kormányképviselő Koczogh András budapesti reáliskolai tanár. Kisújszállási főgimnázium: elnök dr. Kun Béla egyetemi tanár, kormányképviselő dr. Szidórovszky János budapesti állami főgimnáziumi tanár. Mezőtúri főgimnázium: elnök dr. Révész Imre egyházkerületi főjegyző, kormányképviselő Major Károly budapesti reáliskolai tanár. Az érettségi vizsgák június 16–30. között folynak le.

Új doktor. Törös László nagykőrösi református főgimnáziumi tanárt, aki kollégiumunk neveltje volt mindvégig, a debreceni Tisza István egyetemen „summa cum laude” doktorrá avatták. Ő az első, aki a bölcsészeti karon ezt a legmagasabb kitüntetést elnyerte. Őszintén üdvözljük.

Meghívó az Országos Református Tanáregyesület 1924 június hó 11-én, Kiskunhalason tartandó XVIII. rendes közgyűlésére. — Program: Reggel 7 órakor a Tanáregyesület választmányi gyűlése a főgimnázium egyik termében. Dél előtt 8 órakor istentisztelet. Imádkozik dr. Ravasz László püspök. 9 órakor közgyűlés a város közgyűlési termében. A közgyűlés tárgyai: 1. dr. Dóczy Imre elnök megnyitó beszéde. 2. Elekes Imre sárospataki református főgimnáziumi tanár előadása: Református iskoláink és az állam. 3. Gulyás Sándor kiskunhalasi református főgimnáziumi tanár előadása: A magyar protestantizmus történelmi jelentősége s ennek elhomályosítására irányuló törekvések. 4. A főjegyző jelentése az Egyesület működéséről és állapotáról. — 5. Pénztári jelentés. — 6. A választmány előterjesztései. — 7. Esetleges indítványok. — 8. A közgyűlés berekesztése. — A közgyűléssel kapcsolatban a vallás tanári, a nyelvi-történelmi és a matematikai-természettudományi szakcsoport külön-külön értekezletet tart. — Délután fél 2 órakor közebéd. Kérjük, hogy akik a közgyűlésen részt venni óhajtanak, június 1-ig okvetlenül jelentkezzenek a kiskunhalasi református főgimnázium igazgatóságánál. A június 10-én d. u. 6 óra 22 perckor Budapest felől érkezőket az állomásnál bizottság fogadja és látja el utasítással. Június 10-én este 8 órakor közös vacsora a város szíves vendéglátásaképen. A június 11-iki közebédet az egyház és főgimnázium áldozatkészsége adja. A június 11-én és 12-én Halason maradó vendégek ellátásáról is intézkedés történt. A megérkező vendégeket a tanári testület tagjai magánháznál szállásolják el. Ha valakinek más kívánsága volna, szíveskedjék közölni a kiskunhalasi református főgimnázium igazgatóságával. A megjelenő vendégektől fejenként tízezer koronát kér a rendezőség a közös vacsora és az ebédjegy megváltása címén. Az elnökség.

Legáció. A debreceni kollégium igazgatósága ezúton kéri a pünkössti ünnepre legátust nem kérő egyházakat, hogy ebbeli elhatározásukat folyó hó 25-ig tudassák.

Felvétel a debreceni református tanítóképző-intézetbe. Az intézet első évfolyamába oly ép testű és ép érzékszervekkel bíró egészséges tanulók vehetők fel, akik a tanítói pályára alkalmasak s 14. életévüket betöltötték, 18 év-nél nem idősebbek. Az intézetben az 1924–25. iskolai évben nyílik meg az V. évfolyam. Az igazgatósághoz küldendő kérvények f. év július 15-ig adandók be a következő mellékletekkel: 1. Születési anyakönyvi kivonat. 2. Bizonyít-

vány arról, hogy a gimnáziumnak, reáliskolának, polgári iskolának négy alsó osztályát sikerrel elvégezték. 3. Újraoltási bizonyítvány. 4. A tanítói pályára való alkalmatosságot igazoló orvosi bizonyítvány. 5. Jótéteményért folyamodóknál szegénységi bizonyítvány, amely az egyház lelkésze által is aláírandó. Tandíj az intézetben nincsen. Szegény tanulók könyvsegélyben és ösztöndíjban részesülnek. Vidéki tanulók a kollégiumban nyernek lakást, melynek évi díja jelenleg 20–30 ezer korona. A tápintézetért fizetni kell, jelenleg négy részletben: I. fokozat 1 mm., II. fokozat 3. mm., III. fokozat 6 mm., IV. fokozat 8 mm búzát. A díjak a körülmények szerint változhatnak. Beiratkozás szeptember 1–8. napján. A szülők a felvételtől augusztus 15-ig értesítetnek. Debrecen, 1924 május 14. Az igazgatóság.

A debreceni református főgimnázium ifjúsági gyülekezetének e hó 11-iki záróünnepélye a főgimnáziumi és tanítóképzőintézet ifjúság és tanári kar, valamint szép számú közönség jelenlétében folyt le. A közönség soraiban voltak többek közt Nagy József egyházi főgondnok s kollégiumi gondnok, dr. Dóczi Imre középiskolai felügyelő, Márk Endre egyházkerületi és kollégiumi ügyész, dr. Erdős József, Sass Béla, Kiss Ferenc, dr. Tankó Béla egyetemi tanárok, Rózsa Sándor kollégiumi pénztárnok és mások. — A szép sikerű ünnepélyen különösen megható volt a Mácsai Sándor vezetése alatti főgimnáziumi vegyeskar harmonikus éneke s Bessenyei Lajos VIII. osztályú tanuló búcsúbeszéde. — Nagy érdeklődést keltett Tankó Béla VIII-ik osztályú tanuló felolvasása is a régi diákjóléti intézményekről, amelyek sorában a mendicantióról, recordatióról, supplicatióról és legatióról emlékezett meg. Az ünnepély egyik érdekessége volt S. Szabó József igazgató költeménye „Ambruzs. az ősdíák“, melyet lapunk mai számában közlünk s mely történeti szempontból is jelentős.

O—ó.

A Kántus folyó hó 18-án Sárospatakra megy, ahol a Kóruossal hangversenyt rendez. — Ennek a három éve kezdődött és kedvesnek ígérkező kölcsönös látogatásnak különleges jelentőséget ad az a körülmény, hogy ugyanezen a napon lesz a sárospataki új lelkipásztornak, Forgács Gyulának a beiktatása s a templomban ez alkalommal a debreceni Kántus fog énekelni.

Theologus konferencia. A theologusok évenkénti konferenciája az idén Tiszántúlon lesz június 28-tól július 1-ig. A tiszteletes ifjúságot Hajdúhadház és Hajdúböszörmény látja vendégül.

Az Egyetemes Konvent évi rendes ülései és bírósági ülései május 20. és következő napjain lesznek Budapesten.

A bányai tanyai egyházzrész folyó hó 4-én alakult meg. Debrecenben néhány éve kezdődött meg a tanyai hívek lelki gondozása, aminek több helyen már igen örvendetes eredményét látjuk. Ezek közül való az, hogy e hó 4-én, vasárnap megalakult a bányai református egyházzrész, ami azt jelenti, hogy választottak 12 férfit, akik a tanyai reformátusok mindennemű lelki szükségletére felügyelnek és a hit erősítésére közreműködnek. Az ünnepélyes alkalommal az istentiszteleti szolgálatot Molnár Ferenc lelkipásztor végezte és Dr. Balla Bertalan tb. tanácsnok, presbiter tartott lelkesítő beszédet. A tanyai atyafiak buzgólkodása eddig is példaadó volt, hiszen húsvétkor Kemény György és neje úrasztali edényeket (2.970.000 K értékben), özv. Lampért Benőné piros plüs úrasztali terítőt (800.000 K értékben) ajándékozott a bányai részgyülekezetnek, de ezúttal még jobban fellelkesültek és hamarosan kilenc és fél mm. terményt ajánlottak a hívek a bőszerzendő harmoniumra. Kemény György és neje itt is példát mutatott: két mm. búzát és egy millió koronát ajánlottak meg. A hit munkál; sok az aratni-
való.

Magyar képzőművészeti kiállítás volt Debrecenben a főgimnázium tornatermében, folyó hó 3–7. napjain. Szmik Antal, a Világbéke Szövetség magyarországi főtitkára, évtizedek óta gyűjti a magyar textilművészet kiváló darabjait; hangyaszorgalmú fáradozásának eredménye az a több milliárdot érő anyag, amit a háború alatt egész Németországban s azóta most Debrecenben kiállított. Különösen szépen van képviselve a gyűjteményben a dunántúli Sárköz, a Kalotaszeg és Mezőkövesd környékének eredeti, hamisítatlan kézimunkája. A kiállítás jövedelme, több, mint kétfélmillió korona, szegény gyermekeknek felekezeti különbség nélkül tankönyvekkel ellátására fordítatik.

Töredék Hollandiában levő magyar gyermek leveléből: „Húsvét szombatján kimentünk a temetőbe, ahol virágot ültettünk az én holland mamám sírjára“.

Pályázat alatt van a szekszárdi lelkészi állás. A pályázati kérvényeket Kátai Endre esperes címére (Dunaszentgyörgy, Tolnavármegye) május 26-ig kell elküldeni.

Dr. Webster J. Macdonald budapesti látogatása alkalmából 10 angol fontot adott át Dr. Ravasz László püspöknek nélkülöző református lelkészek és vallástanítók segélyezésére.

Páratlan segélyezés. A budapesti theologusok internátusi díjkülönböztetésére nézve a fenn-

A nagytiszteletű Lelkész és Tanító urak figyelmébe!

Tisztelettel értesítem a nt. Lelkész és Tanító urakat, hogy férfi és női szabó üzletemet teljesen újonnan berendeztem, melyben a legkényesebb igényeket kielégítem. A pár hónappal ezelőtt megrendelt férfi és női szöveteket már megkaptam és így módomban áll a mai árnál 25 százalékkal olcsóbban vállalni.

Tegdes János férfi és női szabó Péterfia-u. 42.

tartó testület úgy határozott, hogy a múlt évi szeptember havára felvett 50 millió koronához 20 millió korona póthitelt utalványoz. Ezzel a folyó tanévben tisztán a theologusok étkeztetési költségeinek fedezésére a fenntartó testület 70 millió koronát áldoz. Dm. E. K.

A debreceni református főgimnázium vizsgálati rendje az 1923—24. iskolai év végén. Június hó 13-án, pénteken: V. o. vizsgálata egész nap, I. A) o. vizsgálata délelőtt, I. B) o. vizsgálata délután, II. A) o. vizsgálata délelőtt, II. B) o. vizsgálata délután. — Június hó 14-én, szombaton: VI. o. vizsgálata egész nap, III. A) o. vizsgálata délelőtt, III. B) o. vizsgálata délután. — Június hó 16-án, hétfőn: VII. o. vizsgálata egész nap, IV. A) o. vizsgálata délelőtt, IV. B) o. vizsgálata délután. — Június 17—21-ig: különböző magánvizsgálatok. — Június 23-tól 30-ig: szóbeli érettségi vizsgálatok. — Június 1-én: rendkívüli tárgyak vizsgálata. — A vizsgálatok délelőtt 9, délután 3 órakor kezdődnek.

A református tanítónőképző ünnepélye. A leányközépiskola és a polgári leányiskola után a tanítónőképző-intézet, az öreg Dóczy-iskola harmadik tagozata is megrendezte szokásos évi ünnepélyét. Szerényebb keretek között, szerényebb eszközökkel, mint a két első, de époly nemes buzgalommal s ehhez méltó zajos és megérdemelt sikerrel. Az intézet dísztermét zsúfolásig töltötte meg a közönség s türelmesen várta a kissé későn kezdődő műsort. Várakozásáért hőségesen kárpótolta az a bájos két mesejáték, melyek egyikét javarészt a legapróbb Dóczyisták, a gyakorló iskola apróságai, sőt néhány, vendégként szereplő csöppség adtak elő, szerzője pedig Tóth Árpádné, az intézet kiváló tanárnője. Költői talentuma évről-évre megörvendeztetni valami bájos művecskével azokat, akik költészetében gyönyörködni tudnak. Egyik legsikerültebb munkája a most bemutatott „Virágalom“, pompás mesehangulatával, színes, virágos kertjével és méhecskéivel. A csengőhorgó versikéket bájos naivitással csicseregték el a parányi szájacskák. Különösen ügyes volt a kis tündér: Kovács Emma; zajosan megtapsolták négysoros szerepeikben Szondy Gyurikát és Szele Babsi-t, a méheket és a katicabogarat s még inkább Dienes Klárikát (szitakötő) és Orosz Sárkát (pillangó) művészi táncukért, melyet, mint a többit is, Perczel Karola tanított be. — A következő szám Farkas Imre megható kis zenekölteménye, a „Két bábu históriája“ volt. Ebben már a nagy leányok is szóhoz jutottak. Főbb szerepekben kiváló produkáltak Papp Ilona IV. éves és Mikó Irén II. é. tanítónőképző-intézeti növendékek, a huszár és a japán baba szerepében. Rendkívül kedvesek voltak a táncoló babák, sok tapsot kapott Györy Gizella

II. éves tanítónőképzőintézeti növendék, a beszélő baba. — A két színdarab előtt Dienes Évike és Kelemen Évike, gyakorló-iskolás kis-leányok komoly áhitattal mondták el versikéjükben, hogy „Miért imádkozunk“, Szitha Eliz IV. éves tanítónőképzőintézeti növendék Loczve „Felismerés“-ét énekelte nagy hatással, Gergely Ilona IV. éves tanítónőképzőintézeti növendék pedig Szatmáry István „Mi nem feledhetünk“ c. irredenta versét szavalta mély átérzéssel. — A nyitányt s az utolsó számot, a „Nem, Nem, Soha“-t az énekkar Tóth Lajos tanár vezetésével, szokott precizitással adta elő. — A szép ünnepély, amelyet 14. s 15. napján adtak elő, méltón zárta be a Dóczy-ünnepségek sorát. **O-ó.**

A „Bethesda“ református leánykör néhány tagjának egyik igen fontos és kedves munkája az, hogy a Heidelbergi Kátét lemásolják a vakok által olvasható írásra.

Konventi jegyzőkönyv ára. Az egyházkerületi pénztári hivatal ezen az úton kéri, hogy a következő egyházmegyék: Alsószabolcs-hajdúvidéki 123,200 K-t, Békésbánáti 127,600 K-t, a Bihari 83,600 K-t, a Hevesnagykunsági e.-m. 132,000 K-t, a Nagyszalontai e.-m. 66,000 K-t konventi jegyzőkönyv ára címén mielőbb befizetni méltóztassanak. Hátralékban vannak az egyházkerületi jegyzőkönyvek árával: Alsószabolcsi e.-m. 205,800 K, Középszabolcsi e.-m. 1.257,800 K, Felsőszabolcsi e.-m. 1.612,100 K, Békésbánáti e.-m. 1.097,600 K, Beregi e.-m. 754,600 K, Szatmári e.-m. 600,800 K. Miután ezeket a tételeket az egyházkerületi pénztár még 1923-ban előlegezte, sürgősen kérem a fizetetlen tételek beküldését, hozzápótolva 500—500 K debreceni kézbesítési díjat. A két című tartozás egy utalványlapon is küldhető, a szelvényen küldemény rendeltetése összeg szerint feltüntetendő. Rózsa Sándor, e.-ker. pénztárnok.

Kiadóhivatali üzenet.

Márokpapi. A küldött nyugta értékét így számoltuk el: 1923. évi díj 2000 K. Postabér (183. sz. levél) 500 K. Tökesegegykölcsön 2 évi annuitása 30 K. Előfizetés 1924-re 15,500 K. A tökesegegykölcsön nem fizethető vissza, csak valorizálva.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

1396—1924. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes úr!

Az egyházkerületi közgyűlés 1923. évi 550. sz. határozatának 14. pontjában foglalt rendelkezés

szerint az egyházközségekre kivetett búzaadó felelő részben június 1. s felerészben december 1-ig fizetendő be és pedig az első részlet a május 1-i, a második részlet pedig a november 1-i legmagasabb tőzsdei ár szerint.

Hogy az egyházmegyék a tartozás kirovása és behajtása körül etekintetben tájékoztatást nyerjenek, közlöm, hogy a hivatalosan beszerzett adatok szerint a rendes szokványminőségű (79 kgr.-os tiszavidéki) búzának legmagasabb tőzsdei ára folyó évi május hó 1-én 332.500.—, Háromszázharminckettőezeröttszáz korona volt.

Atyafiságos szeretettel
Debrecen, 1924 május 12.

Révész,
püspök h.

Pályázat.

A gyulai református egyház pályázatot hirdet tanítónői állásra. Javaldalom: évi 10 q búza az egyháztól, a többi államsegélyből. Két szobás lakás, kerttel. Kijelölt osztályok tanításán kívül kötelező a kézimunkaoktatás az összes leányosztályokban. Belmissziói munkálkodásban résztevés a lelkipásztor utasítása szerint.

Pályázati határidő: június 7. B) listások kellő figyelemben részesülnek.

Gyula, 1924 május hó.

Dr. Pallmann Péter,
református lelkipásztor.

FITTLER SÁNDOR

orgona-, orgonasíp- és harmónium készítő vállalata
PESTERZSÉBET, Erzsébet-u. 23.

Készít elsőrangú modern gépezetes és légnomású, tartós, nemeshangú

új orgonákat

művészi kivitelben.

Hadicélokra elrekvirált és egyéb

orgonasípok

speciális készítése és szállítása.

Vállalja régi orgonák légnomású rendszerre való átalakítását, kibővítését, javítását, tisztítását és szakszerű újra hangolását, valamint

orgonák évi jókarban tartását.

Villamos fűjtató berendezések készítése.

Szivó és nyomó rendszerű harmoniumok készítése, javítása és hangolása. — Minden munkáért jótállást vállalok. — Felvilágosítással, tervszellettel és költségvetéssel készséggel szolgálom. — Munkám szakszerű végzését és pontosságát több egyház ajánlólevelével tudom igazolni.

ALAPÍTTATOTT 1910-BEN

Debrecen sz. kir. város
és a Tiszántúli református egyházkerület

„MÉLIUSZ“

könyvkereskedése, könyvkiadóhivatala,
zenemű-, papír- és írószerszerekkereskedése
DEBRECEN, FERENC JÓZSEF-ÚT 26. SZ.

1924. évi április hóban a zsolttárak a következők:

4° quartalak, nagybetűs zsolttár

papírkötésben K 60000
félvászon kötésben K 63000
egészvászon kötésben K 77200

8° oktáv alakú zsolttár

papírkötésben K 31500
félvászon kötésben K 34300
egészvászon kötésben K 40000

16° iskolai kiadású zsolttár

papírkötésben K 22900.—
félvászon kötésben K 25000.—
egészvászon kötésben K 32200.—

32° legkisebb zsolttár

papírkötésben K 17200
félvászon kötésben K 20000
egészvászon kötésben K 22300

Megjegyezni kívánjuk, hogy ezen árak csak most vannak érvényben és az esetben, ha az Országos Pénzügyi Tanács a földadó lerovására újabb és magasabb búza árat állapít meg, úgy az itt közölt árak is emelkedni fognak.

Konfirmációra most jelent meg!

7-ik kiadás.

SOLTÉSZ JÁNOS: KONFIRMÁCIÓI KÁTÉ

Átnézte és átdolgozta Soltész Elemér táborigazgató püspök.

Alapára — 50. Mai szorzószám 5500.—

Bolti ára tehát K 2750.—

Ez a legegyszerűbb, legjobban érthető és legkönnyebb, de mégis legjobb, konfirmációra előkészítő káté.

Legszebb és legjobb konfirmációi ajándék

Dr. Erdős Károly: Az én vallásom.

Léleknevelő könyvecske a konfirmándusok részére. Alapára papírkötésben — 60, egészvászonkötésben — 80.

KONFIRMÁCIÓI EMLÉKLAP.

Diszes kiállításban, kék nyomással és bibliai jelmondatokkal. Ára K 500.—

KONFIRMÁCIÓI ANYAKÖNYV.

1 ívre 64 gyermek neve fér!
Ára ivenként K 1500.—

Nagy István: Konfirmációi Káté.

Alapára — 20. Mai ára K 1100.—

Igénybejelentési lap

felemelt rendkívüli segélyre

Új minta! Ára K 600.—

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalata.